

Egy évre	12 korona
Félévre	6 korona
Negyedévre	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér.

MEGJELENIK VASÁRNAP
ÉS CSÜTÖRTÖK REGGEL.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1910. =

május 12. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petöfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi és anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI ÉS AZ ALFÖLDI FÜGGETLENSÉGI PÁRT UJVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

48 és 67.

Dr. Visontai Soma udv. tanácsos és korábban Ujvidék város orsz. képviselőjének az a beszéde, melyet Lovrekovich Ferenc polgártársunk által gróf Teleki Arvéd tiszteletére e hó 9-én rendezett halvacsorán elmondott, megérdemli, hogy lapunk vezető helyén foglalkozzunk vele s azt kellőképp méltatva, figyelmébe ajánljuk mindazoknak, kik a 48 és 67 igaz értelme és jelentősége iránt tájékozatlanok.

Dr. Kubinyi beszédére válaszolva, egy hatalmas szónoklatban fejtette ki annak az igazságát, hogy igenis a 48 és a 67 nem inkompatibilis. Sőt, amiképpen Deák Ferenc meg tudta védeni a 48-at a királyljal szemben, azonképpen védi meg most a 67-et az igazi függetlenségi és 48-as Justhpárt. Mert, amikor a 67-es Lukács László mint a király embere lejött Bécsből, hogy tárgyaljon a Justh párttal és írásban produkálta azt a homo regiusi felhatalmaztatását, hogy a béketárgyalások folytatására engedélye és parancsa van: annak a felhatalmazásnak első pontja akként szól, hogy a király Ő felsége pedig ezután, mint az 1848-iki törvények végrehajtója akar uralkodni.

Ezzel a kijelentéssel Iső Ferenc József 48-as alapon uralkodó királyljal lett és így teljesen indokolt volt az a bizalom, a melylyel Justhék Lukácsal tárgyáltak.

És most ezeket az akkor lefolyt tárgyalásokat Justhéknek szemükre vetik azok, akik a 67-es törvények végrehajtásában még annál a Deák Ferencnél is sokkal kevesebbet követelnek, mint a mennyit a nemzet számára a haza bölcsének számtalan gyönyörű írása és beszéde követelt és mint a mennyit az általa alkotott 67-es törvények a nemzet számára biztosítanak.

Visontai szerint, aki pedig egyik legkiválóbb közjogásza Magyarországnak és fiatal kora óta mindig tántoríthatatlan harciosa volt a függetlenségi eszmének: tagadhatlan, hogy a 48 és a 67 értelmezése körül föltétlenül találkozni fog az a nemzet, amely Deák Ferenc felfogása szerint itéli meg és méltatja a 48-as törvényeket.

Nem ám úgy, mint Tisza István. Aki hivatkozik minduntalan a 67-es törvényekre, de sohasem úgy, hogy

Deák Ferencet idézné. És el kell érkeznie annak az időnek, amikor a Deák Ferenc féle értelemben vett 67 csakugyan betetőzése lesz a Kossuth Lajos-féle 48-nak.

Mindezeket Visontai Soma olyan nagyszabású és mélyreható közjogi fejtegetések keretében mondotta el, hogy azokat reprodukálnunk szinte illetlenség volna akkor, a mikor tudjuk felőle, hogy ő ezzel a tanításával egy olyan új közjogi alap megteremtésén fáradozik, amelynek vége célja az: hogy megértse egymást a nemzet és a korona. Ez a két felség: mert a nemzet joga előbbre való, mint a korona joga, hiszen az előbbi az utóbbi szülője: meg kell végre hogy értse, hogy nem egymás ellen, hanem egymásért születünk. Mert veszni indul és veszendő az a nemzet, amely — éppen Deák Ferenc tanítása szerint — jogairól öküént lemond, de viszont veszni indul és veszendő az az uralkodó is, aki az ő népétől és Istentől eredő jogait csak gyakorolni akarja, de az ezzel járó kötelezettségeket — nem akarja teljesíteni. Ebben az örök igazságban találkozni kell a 48-nak a 67-el!

Visontai Soma elragadóan gyönyörű közjogi fejtegetései meggyőzhettek és meggyőztek mindenkit arról, hogy meunyre igazak ezek az igazságok. És bár állítsa magáról gróf Tisza István és gróf Khuen-Héderváry Károly mindváltig azt, hogy ők 67-esek, mégsem mondanak valót, mert nem a Deák Ferenc igéjét hirdetik, amelyek szerint a Kossuth Lajos-alkotta 48-as törvények képezik egy leendő nagy Magyarország közjogi alapját.

A 48-ban megalapozott és a király által 67-ben szentesített törvények sziklaszilárd alapjai egy eljövendő jobb Magyarországnak és amikor a Justh párt a Lukács László által kínált alapon akarta a kibontakozást elősegíteni, akkor Kossuth Lajos és Deák Ferenc hagyományainak szellemében járt el. És ezt a szellemet nem fogja csuffá tehetni sem az a megalkuvó függetlenségi párt, amely nem Kossuth Lajos tanait követi, sem az a 67-es párt, amely nem Deák Ferenc tanait követi.

Visontai Soma, aki a királynak udvari tanácsosa is, jól hirdette tehát tegnap, hogy a 48-nak és a 67-nek találkozni kell egy olyan ponton, amely megadja mindenkinek a magáét. A nem-

zetnek azt, ami — a nemzeté, a királynak azt, ami — a királyé. De a császárnak nem ad semmit! . . .

(s. b.)

Just, Hock és Farkasházi Ujvidéken. Kedden, e hó 10-én este 1/2 9 órakor városunkba érkezett Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke, hogy támogatására legyen gróf Teleki Arvéd, a mi szeretve tisztelt képviselő-jelöltünknek. Kiséretében voltak Hock János és dr. Farkasházi Zsigmond, volt képviselők, míg idelev dr. Visontai Soma volt képviselő és Balla Aladár dr., volt főispán várták a nemzet vezérét. Visontai Óbecséről jött át, míg Balla Aladár marcali kerületét hagyta oda néhány napra, hogy gróf Teleki mellett néhány jó szót szóljon.

Tizezerre tehetjük annak a lelkes tömegnek a számát, amely Justh fogadtatásánál jelen volt és végighönpölygött a Récei szállóig, ahová egy szíves szóra a „Határőr“ kedd délutáni rendkívüli kiadásával mindazokat meghívtuk, akik előtt rokonszenves a jelenvolt politikusok személye. Tulzás nélkül, nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy megjelent a fogadtatáson és a nem-népgyűlés keretében elhangzott nem-programmbeszéden tout-Ujvidék. A redout tömve, a karzat roskadásig. Egyenesen félelmetes volt ez a tömeg, ha nem lett volna annyira önfegyelmezett. De így: a mi nagy erőnk, hatalmunk és bizonyos győzelmünk tudatában nem volt szükség sem tulkapásokra, sem hatalmi beavatkozásra. Mi már megnyertük a csatát! . . .

De azért a legtávolabbról se bizzuk el magunkat. Mert az ellenfelet soha sem szabad lekicsinyelni! Még ha egy szlezák is az!

Ilyen lelkesedéssel álljunk Teleki zászlaja alatt majd a választás napján is és akkor — ki lehet ellenünk! . . .

A Justh Gyula nagy napjának részletes tudósítását lapunk legközelebbi számában adjuk.

Teleki Arvéd gróf programbeszédje.

Batthyány Tivadar gróf, az országos függetlenségi és 48-as párt másodelnöke, értesülvén az aranybrazlettás lovag stiklijéről, a következő sürgönnyt küldte Balla Aladárnak:

„Ujvidéki hatóság felháborító jogtiprására válaszul közöld ujvidéki pártunk vezetőségével, hogy Arvéd legközelebb, vala-

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest VI., Dálnok-u. 12.
Telefon 988.

Ujvidék, Tökölly Imre-utca II.
Telefon 219.

közp. fűtés és vizv. berend. vállalat.

1910. év május 1-től iroda, műhely és raktár-

telepünket II. Rákóczi Ferenc-ut 66. szám

alá helyezzük át.

mely vasárnap, vagy ünnepnapon, délutánján megtartandó programbeszédjére *vezetése mellett* központból többen leutazunk. **Tartsatok ki! Batthyány.**

Battyhány, a kuruc főrnak e lelkesítő szavaihoz sok hozzátenni való nincs. Ujvidék polgársága, mely egyhanguan fordult el attól a merénylettől, mit a város nyakára szabadított renegát *Füngling* akképpen követett el, mintha anyósa birtokán a béresek felett parancsolgatna, meg fogja ragadni a legközelebbi alkalmat, melyen nemcsak Teleki Arvéd gróf személye iránti mélyeségű hűségét és szeretetét, nemcsak a függetlenségi eszmékhez való tántoríthatatlan ragaszkodását fogja kifejezésre juttatni, hanem kétséget kizárólag fogja megmutatni azt, hogy itt, Ujvidéken *szabad meggyőződéséhez hű és semmiféle erőszakkal, presszióval, fenyegetéssel vagy megvesztegetéssel el nem tántorítható független polgárság lakik. Szeretettel várjuk mindnyájukat!*

Tiszakálmánfalva ünnepe.

Teleki és Hadzsi diadalutja.

— A „Határőr“ kiküldött tudósítójától. —

A most elmúlt vasárnapon nagy ünnepe volt a Csajkáskerületben fekvő Tiszakálmánfalvának. (Össze nem tévesztendő a hírhedt Tiszaistvánfalvával, vagyis — Járékkel.)

A közel 3000 lelket számláló derék község azért öltött ünnepi színt e napra, mert munkás és hazafias magyar- és németajku lakossága körében időzött a mi Teleki Árvédünknek s számos ujvidéki lelkes választópolgárnak társaságában a titeli kerületnek, amelyhez Tiszaistvánfalva is tartozik, szeretett képviselőjelöltje, a nagyrahivatott dr. Hadzsi Szilárd ujvidéki ügyvéd, radikális szerb polgártársainknak egyik hatalmas vezére.

Gróf Teleki Árvéd és Hadzsi Szilárd, nagyszámú kísérettel Ujvidékről mentek Tiszakálmánfalvára a vasárnap-reggeli titeli vonattal.

A szegény kis vicinális rendesen késéssel jár be már az első állomásra, ezuttal azonban mintha csak maga is érezte volna, hogy Magyarország függetlenségének és a szent népjo-

goknak megtörhetetlen és apostoli hirdetőit viszi a lelkes Tiszakálmánfalvára, csodálatos pontossággal tette meg egy óras utját a tiszakálmánfalvai állomásig.

Mikor a vonat berobogott az emberek száraitól sötétlő kis állomásra, az addig csendesen várakozó tömeg egyszerre megmozdult, mikor pedig a megállott vonatból kiszállottak gróf Teleki és Hadzsi a kíséretükkel, oly harsány éljenivalgás tört ki, amely megreszkettette a balzsamos tavaszi levegőt.

Majd fehérruhás, felvirágozott leányoknak egész serege vált ki a zászlóerdős tömegeből, s élükön egy tipikus szépségű magyar leány egyszerű, keresetlen, de mélyérzésű üdvözlő szavak hangoztatása mellett gróf Telekinek orgonavirágából kötött hatalmas csokrot, dr. Hadzsinak pedig mezei virágokból font ékes koszorút nyújtott át.

Ezután éljen dr. Hadzsi Szilárd képviselőjelöltünk felirású nemzeti zászlók alatt, élén a fehér ruhás leányokkal, megindult a menet a község felé.

A bevonulás valószínű diadalutja volt gróf Telekinek és dr. Hadzsinak.

A zászlók lobogtak, a népsokaság éljenzett s hangzott a »Kossuth nóta«.

Több helyen, az utcákon álldogáló közönség virágokat is szórt a várva várt vendégek elé.

A főterre érkezés után következett a népgyűlés, amelyen lehetett vagy 1000 ember, ur és paraszt, vagyonos és szegény munkás ember egyaránt.

Minek utána Nagy Pál, tisztes tiszakálmánfalvai elvtársunk megnyitotta a népgyűlést, elsőnek beszélt gróf Teleki Árvéd.

Teleki mindenekelőtt azt magyarázta meg az egybegyűlt népnek, hogy ő, aki 48-as függetlenségi pártállású, miért jött támogatására a radikális szerb képviselőjelöltnek; majd azután a 48-as politikát fejtegette oly meggyőzően és magyaros tüzrel, hogy beszédét a hallgatóság zúgó helyeslése és kitörő tapsvihara miatt többször percekre megszakítania kellett; amikor pedig befejezte beszédét, oly orkányszerű lelkesedés támadt, amely még bennünket, akik ily lelkes megnyilvánulásait a becsületes emberi léleknek már nagyon megszoktuk, — végképpen megihletett.

tartom magam, sok kortes csatát láttam és küzdöttem végig, de olyan kemény legényt, mint a milyen Balla Aladár, bizony keveset láttam. Csodálatos az a szívósság, a melylyel ez a mi brigadérosunk hadjáratot vezetni tud. Marcaliban öneki magának is ég a háza. Nem csoda, hiszen a kéthelyi Hunyadi grófok támogatják a néppárti ellenfelét: harminchat község van kerületében, azokat ő mind végig járta, végig szónokolta, végig szerette és ő akkor — ide jön, haza jön Ujvidékre, nem azért hogy oltson, hanem hogy gyujtsa. És milyen csodálatosan ért ehhez. Három ízben hallottam őt beszélni és elmondhatom, hogy mindannyiszor annyira magával ragadt, hogy mint egy tipikus alakját a régi-régi szóval gyujtó, de karddal is verekedni tudó fajkurucnak szerettem meg. Vagyunk egynéhányan itt most, akiknek ebben a választási harcban strázsamesteri szerep jut, hogy tovább ne menjek: a Balla Árpádé, a Pekló Béláé, Mayer Józsié, Lovrekovich Franyóé, meg a többieké, de tagadhatatlanul legnehezebb a brigadéros szerepe: a Balla Aladáré. Valami csodálatos meleg varázsa van annak, amikor szól. Mindig ujját, mindig talált, mindig lelkesítő tud mondani anélkül, hogy egyszer is ismétlődésbe esnék.

Teleki után dr. Hadzsi Koszta lépett az emelvényre.

Amidőn nemes alakja felemelkedett a pódiumon, percekig tartó éljen és hoch fogadta, mely lelkes hangulat folytonosan és mindig erőteljesebben kísérte dr. Hadzsi nagyszabású programbeszéde folyamán is; beszédének befejeztével pedig oly magas fokra hágott, hogy becsületére vált volna a mi ujvidéki régóta ki-próbált lelkes táborunknak is.

Erre a népgyűlés befejeződött s bár a többi szónok hazatérésre kérte a valósággal extázisba jött népet, a nép nem távozott, hanem egymás közt a legnagyobb elragadtatással tárgyalták a szónokoktól hallottakat, mi alatt gróf Teleki és dr. Hadzsi pedig látogatókat végeztek a községbeli intelligenciánál.

Amikor ennek is vége lett, gróf Teleki és dr. Hadzsi lelkesítő szavakkal elbucsuhtak a község főterén még mindig kitartóan együtt-lévő népsokaságtól s határtalan éljenzés és a szeretet minden elképzelhető jeleinek nyilvánítása mellett kíséretükkel együtt kimentek a vasuti állomásra, ahonnan a délutáni vonattal hazautaztak Ujvidékre.

A közönség jó része étlen-szomjan még az állomáshoz is kikísérte Telekiéket s nem győzte eleget hangoztatni, hogy olyan ünnepies fogadtatásban, mint ezuttal, soha senkinek sem volt még része Tiszakálmánfalván.

Tiszakálmánfalva tehát erős váravá lett a 48-as politikának, derék lakossága pedig megingathatatlanul csatlakozott dr. Hadzsi Koszta diadalmasan lobogó zászlója alá!

(dr. m. i.)

Lovrekovich halvacsorája.

Teleki Árvéd gróf tiszteletére.

Félezer választó tüntetése.

A visszaadott kávéházi látogatás.

Ujvidék, máj. 10.

Lovrekovich Ferenc, pártunknak széretve tisztelt lelkes alelnöke, e hó 9-én hétfőn este 1/28 órakor halvacsorát rendezett a dunaparti Ruzsicska-féle vendéglő nagytermében nagynevű képviselőjelöltünk, gróf Teleki Árvéd tiszteletére. A halvacsorán több mint 500 választó

Fogjuk csak rövidre az ő most elhangzott beszédeit. Mikor arról beszélt a péntek esti társasvaesórán, hogy ő most a maga kerületéből jövet rekedt hangon jön kérébe . . . Bezzeg, amikor arról volt szó, hogy ő legyen Ujvidék főispánja, csengőbb hangon szólt az ő násznagya Gróf Teleki Árvéd. Nem ajánlotta őt a koalíciós kormány előtt temerini gránicsár, hanem egy függetlenségi képviselő (Éljen gróf Teleki Árvéd.) És ő most, mint násznagy akarja visszaadni Telekinek ezt a szíves készségét és június 9-én, amikor valószínűleg ő lesz a megejtendő képviselő választás elnöke, mandátum alakjában fogja viszonzni Telekinek azt a násznagyságát, a melylyel ő főispánná lett. Az ujvidéki leányzót, Ujvidék városának mandátumát ezennel ismét megkéri Gróf Teleki Árvéd számára.

Lirikus hangon kezdte meg — ugymond ő maga is beszédét — de hát nem csoda ez, mert harminchat községben a marcali választókerületnek 72 beszédet mondott. És azt hiszi, hogy ezzel elég szép nemzeti munkát végzett. (Viharos derűtség.) És kortesutja során mindig az asszonyokra és leányokra helyezte a fősúlyt (viharos derűtség.) Angliában két választást élt végig és nagyon jól tudja, hogy milyen döntő szerepet visznek egy választás eldölé-

TÁRCA.

Balla brigadéros.

A Justhpárti Telekinek Ujvidéken, hál Istennek annyi vezére van, hogy már ugys megnyeri a csatát, ha csak azok szavaznak mellette. Van ám azonban egy olyan csuda vezére, Balla Aladár, akiről lehetetlen külön nem írni a hűségés krónikásnak akkor, a mikor egy ilyen választási küzdelmet szed a jövő számára többé kevésbé ékes rigmusokba, mint a milyen ez a most folyó itt Ujvidéken. Csak még nem régen is plenipotens főispánja, Comese volt a városnak és ma semmivel sem tartja magát különbnek, mint bármely másik szürke polgártársa. Amint hallom egyébként: főispán korában sem tartotta magát többre mint a mennyit ér. És csodálatos: mégis brigadéros szerepe van neki most. Pedig jó maga ugyancsak erősen és veszedelmesen érdekelt képviselőjelölt, oda lennt Somogyban. És mégis itt küzd velünk, a Teleki-zászlót emelve és lobogtatva, hogy igaza legyen annak, amit mondott, hogy duplájában maradnak a Szlezákék. És ha igaza lesz, abban tagadhatatlanul övé lesz a főérdem. Mert sok kortesvilágot éltem már, jó magam is elég jó kortesnek

vett részt. A meghívó kézhez e kal a kéz jelentek. A telentül n lelkesedés iránt, aki bizonyos masint n hogy lega sának ele

Vacso kerekedet rendben, varva az bet-kávéh Telekit. Véházi lá az ellenp utóbbi iz főispán, sággal e netesen azonban tában is séggel tü során eg hallatsz Ezze csatát m

Első gazda sz neki jutot Biztos fe valamenn és magy akaratum Játstva dönteni tetszés é

Tisz hogy U Frányó (Viharos tája, ho hiszen e még vag Hát ez (Viharos mungók poharun Teleki

sében a tani kör program be őt a

a méltó Ha ha nem

Ezt ntán el szédét. jelentet am a hogy a pedig a alatt n szavazi vaz, h Aladár volt és úr 48- azt m van. jóképü

— vagyol ságos Mert

vett részt, névre szóló meghívás alapján. A meghívókat csak hétfőn délben vették kézhez e választók és mégis rövid órákkal a kézhez vétel után egy szál megjelentek. A vacsora látogatottsága kétségtelenül mutatja, hogy milyen óriási lelkesedés a polgárság többségében Teleki iránt, akinek a megválasztása olyannyira bizonyosra vehető, hogy ellenjelöltje alkalmasint még idejekorán vissza fog lépni, hogy legalább nagyon szégyenletes bukásának elejét vegye.

Vacsora után az egész társaság fölkerekedett és négyes sorokban, a legjobb rendben, még beszélgetéssel is alig zavarva az éjjeli csendet, bevonult az Erzsébet-kávéházba és ott lelkesen éljenezte Telekit. Lovrekovich ötlete volt ez a kávéházi látogatás, amely válasz akart lenni az ellenpártnak a Récseiben történt legutóbbi izetlen tüntetésére. A jelenvolt főispán, az ellenjelölt és táborokara valószínűleg elképedve szemlélte ezt a döbbenetesen hatalmas Teleki-tábort, amely azonban még megdönthetetlen ereje tudatában is a legpéldásabb önfegyelmességgel tüntetett Teleki mellett s a tüntetés során egyetlen „Abzug Szlezák!” sem hallatszott.

Ezzel a tábormal nem lesz nehéz a csatát megnyerni! . . .

Lovrekovich beszéde.

Elsőnek Lovrekovich Franyó, a szives házigazda szólott. Szíve mélyéből örvend, hogy neki jutott a szerencse házigazdaként üdvözölni. Biztos felőle, hogy az urnánál is ott leszünk valamennyien, hogy Ujvidék népének színe-java és magyarsága megmutassuk, hogy mi a mi akaratunk! (Viharos éljenzés. Éljen Teleki!) Játszva fogja ez a lelkes tábor a csatát eldönteni köztünk és a mungók között. (Zajos tetszés és éljenzés.)

Tisztelt polgártársak! Azt merték mondani, hogy Ujvidéken haldoklik a Justh-párt és a Franyó vacsoráján legfeljebb ha öten lesznek. (Viharos derűtség.) Ahogy itt végignéz, konstataja, hogy minimum 500-an vagyunk, mert hiszen ennyire terített és odakünn is vannak még vagy hatvanan, akik már nem fértek be. Hát ez az a haldokló ujvidéki Justh-párt! (Viharos éljenzés.) Ezt csinálják utánunk a mungók! (Zajos éljenzés és taps.) Üritsük poharunkat szeretett képviselőjölötnkre, gróf Teleki Arvédre. Az Isten hozta és az Isten

seben a honleányok. Egy esetet mond el mostani körutjából. Boronka községben mondott programbeszédet. A község birája így mutatta be őt a választó polgárságnak:

— A község tisztessége úgy kívánja, hogy a méltóságos urat most kendtek meghallgassák. Ha akarnak, aztán rászavazhatnak kendtek, ha nem — nem!

Ezután a nem kevésbé kedves bemutatás után elmondotta Balla Aladár a programbeszédét. És annak befejezte után 5 perc múlva jelentette neki a bíró, hogy tanácsot tartott ám a tanács és ennek alapján kijelentik, hogy a községbeli 247 választó közül, aki pedig a legutolsó választáskor fehér zászló alatt ment be Marcaliba a néppárti jelölthe szavazni: 246 már írásban adta, hogy ide szavaz, hogy ha igaz az, hogy az ur az a Balla Aladár méltóságos ur, aki Ujvidéken főispán volt és hogy ha igaz az, hogy a méltóságos úr 48-as. A 247-ik még ingadozik, mert hát azt mondja, hogy az asszonynak is beleszólása van. Erre odaállott gyerekek a karján egy jóképű menyecske Balla Aladár elé és így szól:

— Én meg annak a 247-iknek a felesége vagyok. És ha az uram nem szavaz a méltóságos úrra, hát kikaparom mind a két szemét! Mert mi már csak a magyar párton maradunk!

éltesse őt soká! (Percekig tartó viharos éljenzés és taps.)

Bruck Ferenc beszéde.

Bruck Ferenc igazgató szólott ezután. Elmondja, hogy az Ocskai brigádéros IV. felvonásában szomorkodva ül táborig sátra előtt a labanccá lett Ocskay és hallgatja Szörényi kapitány jelentését egy ismét vesztett csatáról.

— Hát aztán hányan voltak a kurucok? — kérdezi Ocskai — alighanem háromannyian, mint ti.

— Dehogyan is, dehogyan! — válaszol sóhajtván Szörényi. — Alig félmennyien!

— Hát hogy lehet az Szörényi? — kérdi Ocskay — hogy téged megszalasztottak?

— Hja, könnyű nekik! Csak elkiáltják, hogy „Vivát Rákóczi!” — aztán egyszerre tíz embert ér a kuruc. De mi kiáltunk? Hogy „Vivát Heiszter!”.

Hát így vagyunk mi is, folytatja az elmés és találó vonatkoztatás után Bruck Ferenc. Könnyű nekünk! De mivel küzdjenek a szegény mungók! Hogy „éljen Khuen-Héderváry!”, vagy „éljen Tisza István!”, vagy — „éljen Szlezák!” (Percekig tartó viharos derűtség és taps.)

Tisza István nemrégiben Kolozsvárt is mondott beszédet s többek között így szól: Utolsó mentsvárunk Erdély! Mert az erdélyi főurak mindig készséggel áldozták föl a hazáért az életüket és nem egyszer megmentették a hazát. (Éljének a Telekiek!) És ebből a tétlenségből kiindulva ezt a furcsát kérte Tisza, hogy most álljanak — ő mellé! (Viharos derűtség.) Hát az osztrák mellett küzdöttek az erdélyiek! Hát egy Rákóczi, egy Bethlen, egy Bocskay, vagy egy Teleki (Viharos éljenzés.) nem mindig Bécs és az osztrák ellen küzdött! Szólok még a Bach-korszak idejében végezte az iskoláit és tanulta a történelmet, de mégis úgy tudja, hogy az erdélyi főurak a magyar hazáért áldozták életüket. Ilyen erdélyi főur a mi jelöltünk is, (Éljen gróf Teleki Árvéd!) aki mintaképe a szorgalmas és munkás gazdának, iparosnak és kereskedőnek egy személyben. Hát hogyne lelkesednénk mi ezért a főúrnak, aki minden gondolatában, cselekedetében arra törekszik, hogy a haza boldoguljon. (Viharos éljenzés és taps.) Isten áldja, Isten tartsa meg őt az ő küzdelmében!

Visontal beszéde.

Dr. Kubinyinek egész programot kifejtő nagyhatású beszédére Visontal Soma dr., kit már korábban is felszólalásra kértek a jelen voltak, mély államférfi tudással telített s nagy meggyőző erejű beszéddel felelt. Igaz benső örömmel látja ezt a lelkes nagy tábort, melyet nem egyszerű meghívó toborozhatott, csakis az érzelmek és elvek egysége képes

Hát ezért, a mikor Balla Aladár megköszöni a megjelenteknek érdeklődését, egyben fölkér minden ujvidéki feleséget, leányt vagy menyasszonyt, hogy a Teleki zászlója mellett korteskedjék, mert bizonyos felőle, hogy akkor nem csak hogy megakadnak azok a bizonyos főispáni vizitek, hanem még a már bejelentetteket is vissza fogják szivni. (Viharos éljenzés és tetszés.)

De most komoly dologra tér át — ugymond. — Hát mit vétett ő és mit vétett ez a város, hogy ő utána ennek a végvárnak éppen egy 48-as elvtagadó lett a főispánja, aki a kinevezetése után öt nappal lépett csak ki a függetlenségi pártból, amelynek tagja, sőt ő-becsei jelöltje is volt! (Viharos: abzug Matkovits! Hazaáruló!) Éppen ő utána kapott ilyen főispánt Ujvidék városa, éppen ő utána, aki elsőnek dobta oda főispáni méltóságát, amikor meghallotta, hogy micsoda kormányzati szellem került uralomra. Pedig ő szegény ember és nagyon ráfér az a tizenhatezer korona, ami vele jár a főispáni méltósággal és mégsem vállalta azt, hogy annak ellenében elvét megtagadja vagy azt elárulja!

Igy szólott Balla Aladár. És az ő szavai nyomán olyan frenetikus taps — és éljen orkán támadt, hogy azt jellemezni gyöngé a

összehozni, együtt tartani. Igazat adva dr. Kubinyinek, hogy a politikában van evolúció, mely fizikai törvények alapján előre tör, hódít, eszméket fejleszt s a magot terebélyes cserjévé növeszti, s hogy ily nagy számban jelentek meg a függetlenségi eszmék lelkes hivei, ugyan csak az evolúció törvényében, de a 48 és 67-es elvek közelségében látja. Tisza István is nem rég erről beszélt, kimutatni akarván, hogy a 67 betelődése a 48-nak. Consequentiaja logikailag igaz, de Tisza fejtegetései értelmében hazugság. Annak a megdönthetetlen történelmi ténynek bizonyítása után, hogy Magyarország létét 48-ban alapozták meg, a 67-ben bekövetkezett II. korszakra tér át s élénk helyeslések között kimutatja, hogy az újabb Magyarország megteremtője Deák Ferenc, aki nem Tisza példájára a nemzeti jogok megsemmisítése, a nemzeti akarat megtörése és teljes behódolás árán kereste a király és nemzet közti béke létesítését; ez a nagy Deák, akit Tisza a 48 és 67 fejtegetései közben nagy bölcsen elhallgat, egész határozottan kijelentette a királynak, hogy addig pedig béke nem lesz, míg a jogfolytonosság alapján 48 vissza nem állítatik. A békét sokkal könnyebben megkötötte volna, mint Tisza vagy Khuen, mert akkor az orosz segélyével letört nemzet voltunk s a nemzet kitartott s hazánk nagyjai sikra szálltak Lustkandl, s más híres államférfakkal s csak midőn a király elismerte a 48. törvényeket, akkor köttetett meg a kiegyezés. Ebben Deák, aki szerint holt törvény az olyan, melyet nem végrehajtanak, biztosította Magyarország gazdasági függetlenségét. Deák Ferenc az új Magyarország, a kiegyezés megteremtője, kalapot, zászlót és kardot hajtott a 48-as Kossuth Lajos előtt, mert alkotásaival a nemzet összeforrott. S amiképp Deák védte 48-at, ép úgy a függetlenségt párt védi 67-et Tiszával és mindenkiel szemben s ezért van, hogy pártunk és táborunk Ujvidéken, miként ez országban, egyre növekszik, mert sorába lépnek azok is, akik az alapon nem, de elvekben egyetértenek. Beszéde további során foglalkozik Khuen legutóbbi beszédével, melyben Lukács Lászlóról s ennek a függetlenségi párttal folytatott tárgyalásairól emlékezik meg. Szólok saját szemével látta a királyi üzenetet, melyet Lukács írásba foglalt s melynek első mondata az volt, hogy ő felsége alkotmányos kötelessé-

toll, bármilyen lelkesedés és igazságérzés vezesse is.

De aztán folytatta. Rossz politika talán — ugymond — ha valaki az emberek gyöngeségének leleplezésével akarja céljait elérni, de maga Tisza István gróf hirdeti azt, hogy az intelligencia fölénye állapítja meg a nemzet többségét. Hát ő most ezennel egy gyöngeségnek a leleplezésével áll elő. Sajnosan nélkülözi itt, ezen a nevezetes alkalmon Ujvidék zsidóságának olyan tömeges jelenlétét, amint az méltán elvárható volna. Pedig az 1848-iki XX. t.-c.-nek gróf Zichy János kultuszminiszter által Egerben történt ferde és bántó értelmezése a legteljesebb mértékben indokoltá tenné azt, hogy a hazafiasan és önértzetesen gondolkodó zsidóság ott legyen abban a táborban, a mely nem álliberális és hazug jelszavakkal hirdeti az egyenlőséget, hanem igazán átértett nemzeti értékű produktív munkával. Városunk szeretett főorvosán és egynéhány kedves ügyvéd kartársamon kívül alig látok itt egynéhány izraelita polgártársat. Hát hol van a zsidóság ugynevezett krémje! (Hosszantartó viharos tetszés és taps.) De mi azért ott leszünk a csatatéren, a mikor arról lesz szó, hogy az 1848. XX-nak a diadalát kivívjuk! (Hosszantartó éljenzés és taps.)

ségének ismeri, hogy a függetlenségi pártra mint a parlament többségére támaszkodva gyakorolja ezentúl a legfelsőbb végrehajtó hatalmat. Alaptalanok a tárgyalások miatt emelt szemrehányások s a legnagyobb ellenségeink is belátják, hogy a párt addig tárgyalt, míg a királyi üzenet állotta, de a részletek kidolgozásánál, mikor a függetlenségi elveket nem lehetett megvalósítani, a párt abbahagyta a tárgyalásokat. Abban az erős meggyőződésben, hogy a történelem igazat fog adni a függetlenségi és 48-as pártnak, bizik az ujvidéki lelkes tábor erejében s előre látja, hogy Teleki gróf, aki büszkesége a hazának, pártnak és parlamentnek, aki a nemzet és történelem hálóját érdemli, csak győztesen kerülhet ki a választási harcából s erre, ezért élteti a Teleki gróf zászlaját magasan lobogató lelkes és hatalmas pártot!

A viharos, dörgő éljenzések és tapsok csillapultával dr. *Lustig* a mélységes lelkese-déstől áthatott közönség színe javát látva, ő is dr. Kubinyi példájára a multra tekint, a 20 év előtti időkre, midőn e város Visontai személyében első függetlenségi képviselőjét küldte a parlamentbe. Élénken emlékszik, hogy az akkori ifjuságnak két lelkes fiatalja, éjjelnappal igyekezett mint a 48-as eszmék hirdetője győzelemre vinni 48-at. Ezek egyike, dr. *Balla Aladár* (viharos éljen), amiért mint fiatal ember rajongással, ifju hevének lángoló tüzevel sikra szállott, férfi korában is követi e zászlót s szent a meggyőződése, hogy hatványozott lelkesedéssel követi őt mindegyikünk azon az uton, mely végül is — fiatalon vagy öregeen, meghozza Magyarország függetlenségét. Látva a megjelenteken urrá lett lelkesedést, követendő mintaképpül állítja élénk azt a férfiut, akinek nagy munkásságát láttuk, ismerjük, aki állást, hatalmat, méltóságot otthagya, megnyerte osztatlanul azt, ami után mások (Smólen Tóni) elveik megtagadásával hiába áhítoznak. A függetlenségi eszmék és igaz hazaszeretet lelkes vezérét: dr. *Balla Aladárt* élteti. Csak meggyőződésből eredő lelkesedés, tisztelet és igaz szeretet szülheti azt a viharát a helyeslések- és éljenzéseknek, mely e szavakat követte.

Nagy hatást keltett, zajos tetszést aratott *Lovrekovich* Ferenc, a kedélyes, jószívű házigazda, midőn azt mondja: hogy életében

Balla Aladárnak ez a fejtegetése is leirhatatlan lelkesedést keltett a hallgatóságban, mert találó jellemzése volt annak, hogy a mai kormány rendszer mennyire reakcionárius és hogy a függetlenségi és 48-as párt mennyi becsülettel törekszik megvalósítani azokat a törvényeket, a melyeket 1848-ban Kossuth Lajos alkotott.

Tovább is beszélt még Balla Aladár. Arról, hogy a korteskedés hevében miféle eszközökre ragadtatják magukat mungóék.

— Állásokat kreálnak! Betöltötteket ígérnek! Még meg sem üresedettek ötnék is ígérnek egyszerre. Például: a főkapitányi állást. Az ifju Jójárt János fegyelmi ügye még el sem dőlt és már is öt ember hiszi, hogy ő lesz a leendő ujvidéki rendőrfőkapitány: Vései, Stefanovits, Kungl Károly, Tapavicza Gyóko, és talán legvalószínűbben — ifj. Jójárt János, akinek nincs egyéb hibája, mint hogy mer 48-as lenni. (Viharos éljenzés. Éljen Jójárt!)

Péntek esti beszédét azzal fejezte be Balla Aladár, hogy bármely választóhoz torkodjék is be akármilyen nagy ur azon a címen, hogy a mungópárt javára előnyök ígérése és jogok elvonása által, tehát tiltott módon megnyerje: fonjon ostort lelke elkésere-désé-

kétszer érte őt kitüntetés: 3 év előtt a „Hátarór“ hasábjain a Dunabírodalom koronázatlan királya volt s ma gróf Teleki halkirálynak mondta őt. Saját magának soha senkitől nem kérve semmit, sem koronás, sem koronázatlan király nem kíván lenni, de azt az egyet kéri és kívánja polgártársaitól, hogy *Teleki* gróft koronázzák meg, óreá adják le szavazatukat s amit 67 csak félig hozott létre, csak papiroson: az ország függetlenségét és önállóságát, annak kiküzdésére, biztosítására szálljunk sikra egy emberként. Kemény szavakkal bélyegezve meg az ellenfél által, Szlezák részvétele mellett rendezett botrányos demonstrációt, indítványozza, hogy vizitelésüket viszonzozzuk, de teljes rendben és csendben, minden provokálást mellőzve, hogy megmutassuk, miszerint mi vagyunk az intelligensebbek, ők pedig gróf Teleki ellen az éj sötétében intézett provokáló tüntetésükkel bebizonyították, hogy ők a paraszti durvák s bár cilinderben járnak, fejükben szalma van.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatván, a késő éjjél dacára is még mindig mintegy 300 főnyi társaság nyomban felkerekedett s négyes sorokba állva, két, hamarosan előkerített Teleki-zászló alatt megindult s a kiadott jel-szóhoz hiven, csendben és méltóságteljesen vonult az Erzsébet kávéházba, fekete kávéra s hogy Szlezákéknak, akik csupa udvariasságból előző este Réceit, a függetlenségi tanyáját tisztelték meg látogatásukkal, ezt a vizitet az ő tanyájukon visszaadják, persze kissé gavallérosabb, urasabb formában és módon, mint ők tették. A kávéházban akkor még együtt volt Matkovits, Szlezák, Horváth, Mungó Muki s néhány apróbb hírvívőjük, haditanácsot tartva, rendeleteket adva, valószínűleg a Teleki-féle vasárnapi programbeszéd tárgyában. Mikor ez a körülbelül 300 lelkes választó a kávéházba belépett, hosszúra nyult ábrázatok voltak láthatók, elképedés, halványodás és izgalom, hogy hát még mindig nincs vége az érkezőknek, még egyre özönlenek be, még olyanok is nagyszámmal, akiket már kellőképpen ki- és megpreparálva az ő hiveik sorába mint biztos vókosokat iktattak be. Teleki és Balla Aladár lelkes éljenzésén kívül — program ellenére felhangzott ugyan néhány abcug is, ami azonnali erélyes cselekvés terére lépni készítette Muki gazdáját. A rendőrség feje azonnal átvette gazdája pa-

ból és korbácsolja ki vele a lélekkufárt. Egy csoport választó lelkes elragadtatásában vállaira emelte Balla Aladárt és úgy hordozta körül a teremben.

Hát még aztán az a bokréta, amit Balla Aladár a hétfő esti halvaesorán történt felszólalása során fonott össze arra, hogy örök időkre emlékeztetéssé tegye ezt a most folyó választási küzdelmet.

A „hála“ szavával kezdte felszólalását. Éltette a Frányót, súlyos polgártársi minőségében és azt az 500 választópolgártársat, aki félnap alatt tudott ilyen *félelmetes* tömegben egybegyülni. (Nekünk nagyon nem félelmetes!) Aztán dr. *Lustig* Nándornak beszédére reflektált, amely azt méltatta, hogy Balla Aladár már 18 évvel ezelőtt is milyen lelkes hive és harcosa volt a 48-as eszméknek.

Elmondotta, hogy hogy történt ez akkor. Angliában volt (már mint dr. juris és választópolgár) akkor, tanulmányuton és hallja 15 nappal a választás előtt, hogy Ujvidéken függetlenségi jelölt is van, Visontai Soma. Csekély két napi utazás után idehaza volt. (Viharos éljenzés.) És elmond két epizódot. (Halljuk! Halljuk!)

A választás napján elment *Lovrekovich* Frányóhoz, a mai vacsora házigazdájához

rancsát, csakhamar megjelent az ügyeletes rendőrtiszt, rendőrőrmester, a városháza falához lapulva készenlébbe helyeztettek a rendőrök, bent is talpon minden fegyverfogható ember, hogy megvédjék jelenlegi parancsolójuk bőrét, mely ugyan senkinek, a függetlenségieknek legkevésbé nem kell. De nem kellett a rendőri erő sem, mert közbelépésre a mieink nem adtak okot, rendet nem zavartak, nem bontottak. Kávét elfogyasztván, amint jöttek, csendben ismét elvonultak és Teleki gróft lakására kísérvén, a leglelkesebb hangulatban, a már halottnak hirdetett, de rohamosan növekedő Justh-párt erejének tudatában, szétoszlottak.

Politikai vajás és sunkás zsemlye.

— *Az U. H.-ból kiollózott cím.* —

(Belemártogatva Szlezákoni jó csipős olmuici kvárgliba.)

* * *

Krumpászki, az ujvidéki Maró Gergely. Kardos Miksa az ujvidéki Maró Gergely, így egészítette ki friss akadémikusokkal a szerkesztőségét:

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa, irói álnevéen: Csitri Miklós, felsegédyszerkesztő: Kungl Károly, alségédyszerkesztő: Görgei István, alfelsegédyszerkesztő: jelenleg üresedésben. Lapkihordó: Sti Károly és Szlezák Lajos, mindketten jól tudnak talpálni. Detektiv-kolléga Fa-Kardos és bádog galléru, futóbolond Poldi, egyuttal helyettes spadassin.

Gsöndes részvét kéretik!

* * *

I.

A mungópárti hazaárulóknak és ama bizonyos célra szolgáló papiro-szállítóknak hivatalos helybeli lapja bejelenti, hogy dr. *Svihák* Lajos kétféle sajtó-keresetet adott be a „Hátarór“ cikke miatt. Akik a törvényeszeretében egészen biztosan meggyőződünk, hogy megfordítva is éppen dr. *Svihák* városi főügyész ellen a lefolyt tíz napon belül a következő keresetet indították: 10 apasági, 15 anyasági, 20 gyermektartási, 2 magyarság ellen való izgatási (a járeki kétféle beszámolón elkövetve), 8 hűtlen elhagyási és esküszegés miatti kereseteket, mely utóbbiakat az egykori Ugron-párt, szabadelvű-párt, Bánffy-

(Percekig tartó éljenzés) és megmondja neki, hogy el akarja vinni szavazni Visontaira. Tudta róla, hogy derék jó sokác és igaz magyar. De azt még maga sem remélte, hogy ilyen könnyű lesz a dolga. Mert a Frányó már 18 évvel ezelőtt is az volt, aki ma. Magyar — testestől-lelkestől! (Viharos éljenzés.)

— Asszony! — mondta a Frányó — add ide a kabátomat! Megyek szavazni — na Visedáj! (Viharos derültség.)

Nagyszerű omennek tekinti — mondotta Balla Aladár, hogy ugyanakkor 297 szótöbbséggel hagyták el az akkori mungókat, és most — *Lovrekovich* a házigazda. Ugyanaz a *Lovrekovich*! (Hosszas éljenzés és taps.) Csak egészséget adjon a jó Isten a választás napjára és akkor duplában maradnak mungóék. (Percekig tomboló éljenzés és taps.)

A második epizódja a 18 évvel ezelőtti választásnak az volt, hogy Pintér Ignác vezetésével vagy 40 választó elment küldöttségbe *Flatt* Viktorhoz, az akkori főispánhoz. Elsőkerületbeli kemény vitéz volt mind, de puha csonttal visszakerülő. Nem igen tudták, hogy miért mennek ők küldöttségbe, de hát hívták őket: mentek. És ott volt a főispánnál báró *Harányi* Károly, a kormánypárti képviselőjelölt is, aki a bemutatás során lekezelt vala-

párt, Széllpárt zuditó ez a perköltől a jelölt Judás-pénzbach-család neki eddig ségeire szol

Ugyanaz a leki Arvéd a be Ujvidéki tere bizonyos ellenes állás aranyfarkú ségnek. Ezek kadásig főny közö amiért véle A mungó ez a siker az egész n

Krump osztrák zs borodik az a csecsem nemzeti s Arvédért. mindnyáju pászki: d 1906. áprí rudja mell ször érke denki, h tüsskölt kodó Nyer és hazafi hámból, m

mennyivel lefelé. Jö elmondja, ban, amil — N — H gos báró Viktor f tek, hog

— sam le er pizskot!

Hát csak áltá nagyur h gróf Tel Justh Gy

Ezek „bugrisol“ hogy elm azoknak, sen jelle lékezésé ő elősz

Kev kétszer hát bajo választá előre m dalmai fejében.

De jobb tár tanában adnak, lelkesed jáig. És nek telj

párt, Széllpárt, Kristóffy-párt, Kossuth- és stb. párt zuditott nyakába. Miféle kaucióból fog ez a perköltség kikerülni? Talán a Hédervárytól a jelölt urnak küldött 100,000 koronás Judás-pénzből? Matkovits itt nem segíthet, az ő pénzéből már nem futja, mert a Fernbach-család beszüntette az apanázst, amelyet neki eddig hátulgombolós nadrágjának költségeire szokott kiutalványozni.

II.

Ugyanaz a szagos papiros írja, hogy Teleki Arvéd a lakosság gunykacaja közben vonult be Ujvidékre kedden délután. A zsirlap riportere bizonyára rosszul látott, szeme természetellenes állásának miatta. A kis kacsát meg az aranyfarku nagy kakast nézte az egész közönségnek. Ezek röhögtek csupán, hogy a megpukkadásig feszült dühödte leplezzék. Az 5000 főnyi közönség legfeljebb rajtuk kacagott, amiért véletlenül egymás közelébe kerültek. A mungó banda szemében — jól tudjuk — ez a sikerült pár képviseli egész Ujvidéket, az egész naprendszert, az egész világot.

* * *

Krumpászkai, irói álneven Csitri Miklós, osztrák zsoldosi legujabb minőségében felháborodik azon, hogy a diákok, gyermekek, sőt a csecsemők is lelkesedni mernek a magyarok nemzeti szent ügyének apostoláért, Teleki Arvédért. A lóki fogás felhánytorgatásáról mindnyájunknak eszünkbe jut, hogy Krumpászkai: de Krumbaskó szintén lónak állt be 1906. április 18-án a Balla Aladár kocsijának rudja mellé, mikor a kinevezett főispán először érkezett vissza Ujvidékre. Tudja mindenki, hogy a Krumpászkai, mily büszkén tüszkölt — fujt a fogat élén, ő volt az Ágaskodó Nyerges, egy valóságos dummer August és hazafias buzgóságában szinte kirugott a hámból, majdnem elragadt. Hiába akkor ő is

mennyivel. Puha csonttal jöttek a kurucok lefelé. Jött ám aztán utánuk Balla Aladár és elmondja, hogy mit hallott a főispán szobájában, amikor már a legutolsó kuruc is elment:

— No mit, doktor urfi?

— Hát azt, hogy azt mondta a méltóságos báró Harkányi Kár. úr a méltóságos Flatt Viktor főispán urnak, amikor maguk kijöttek, hogy:

— „Hozass egy lavoir vizet, hadd mossam le erről a sok bugris-kézről a rám ragadt piszkot!”

Hát ez a mi nagyúri demokráciánk! De csak általánosságban! Mert mennyivel különb nagyur holmi Harkányi Kár. bárónál — egy gróf Teleki Arvéd, egy Balla Aladár, egy Justh Gyula!?

Ezek nem mossák meg a kezüket, ha „bugrisok”-kal kezelnek. Ezek még azután is, hogy elmúlt a választási küzdelem: maradnak azoknak, akik voltak. És mégis milyen szívesen jellemezte Balla Aladár ezzel a visszaemlékezésével azt a korszakot, amelynek idején ő először vett részt a politikai közéletben.

Kevés a hely ebben az ujságban, csak kétszer jelenünk meg hetenkint: tárcát írni hát bajos olyan terjedelemben, — különösen választások idején — mint ahogyan az ember előre megszerkeszti azt a korteskedés fáradalmi közepette néhai-néhai pihenőre tőró fejében.

De azért bizonyos, hogy irok én még jobb tárcát Balla-brigadérosról, akinek a mostanában elhangzott beszédei annyi anyagot adnak, hogy ébren tudja bennünk tartani a lelkesedést — június 9-éig, a választás napjáig. És azutánra is: a függetlenségi eszmének teljes diadalra jutásáig. (s. b.)

hazafi volt, mert 48-asnak kellett a kormány kedvéért lennie.

III.

A mult heti diadalmenet ideje előtt a mungóék egy gyatra fogalmazványt osztottak az utcán, melyről első olvasásra leritt, hogy a zsirlap szerkesztőségének stílus — gyakorló műhelyéből, az intellektuálisok egy tagból álló tudós társaságának kebeléből került ki, holott tombolva dühöng a hülyeség. Közbevetőleg avval a jóakaratu tanácsossal szolgálunk a mungóék szellemi arisztokráciájának, hogy körleveleit, melyeket véletlenül több embernek kell olvasnia, mint a zsirlapot, máskor legalább a munkás-gimnázium leggyöngébb növendékével fogalmazták meg, mert az is különben tud írni. Tehát, a dolgra térve a drága kis levélke azt kívánja, hogy a hívek valamiképen el ne csábítsák magukat Teleki kézszeritása által elveiktől, meggyőződésüktől. Kérjük, mióta vannak elveik, meggyőződésük, politikai hitvallásuk? Ilyen még a geszti halálmadárnak sincsen. Legfeljebb talpnyalásról, licenciáról, pirosi közjegyzőségről, záptojásról, kerületi bábaságról és a Tapavica állásáról szabad beszélniök, ha majd főkapitány lesz. Vigyázzatok elveitekre, a becsületre, varrjátok be a nadrágzsebbe, ne hátulra, ha jön Teleki! Csak bátorság és tiszta lábravaló! Nem fekete-sárga!

IV.

Lapunk barátja, dr. Nagy Ferenc beszélt nekünk, hogyan kémkedik Sherlock Holmes az ellenzék tagjainak jártában-keltében. Mikor Csitri Miklós lapjának a nyomdászok személyesen leadta azt a hirt, hogy Teleki az iskolák diákjainak hála-viziteket csinált, az iroda ajtaja előtt az ügyvéd ur egy törvényszéki bírónak elbeszélte a mungóék botrányos éjjeli ständchenjét az Erzsébet kávéház előtt, a Sherlock kidugta az ajtón az orrát, hogy hallgatózzék. Majd két segédet küldött ki, hogy kirakat rendezésének ürügye alatt tovább spionkodjanak. A kihallgatott beszéd a mungó lap legközelebbi számában mint tisztességes uton szerzett interju fog megjelenni.

Nemzeti színészet.

Kedden John Sidney örökké kedves operettejét a „Gésák”-ot elevenítették fel. A fülbe másszó melódiákban gazdag operette felelevenítését szívesen vettük és élveztük. Az előadásban itt-ott élénkebb menetet vártunk volna, de általában jó volt, amit láttunk és hallottunk. Különösen tetszettek a szebbnél szebb kosztümök és a csinos díszletek. Mimóza szerepében Fábian Linka adott igen jót. Nagyon sikkes Molly volt Hidy Irén. Mint Juliette Borbély Lili tűnt ki. Reginaldot ügyesen alakította Hajagos. Izsó (Vuncsi) és Pataki (Imari) derült perceket szereztek. Kisebb szerepeikben Abonyi és Faludy említésreméltók. Szemrevaló volt Károlyi Ibolyka.

Szerdán a „Magyar Színház” eredeti újdonságát a „Rozmaring néni”-t mutatták be. Valami német regényből dolgozták át. Van benne egy csomó sikamlósság, egy adag helyzetkomikum. A címszerepben Károlyiné meszteri alakítást adott. Zöldi Vilma jó felfogással játszotta meg a naiv gondolkozásu, alapjában ártatlan Zsurzsikát. A kasznár szerepében Pataki adta tanujelét annak, hogy a társulat hasznavehető tagja. Az öreg földesurat Izsó, a fiatal földesurat Abonyi személyesítették igen jól. Léva (ügyvéd), Derengi (orvos) jól egészítették ki az ensemblét.

Aldozócsütörtökön délután „A sötét pont”-ot, este „Luxemburg grófné”-t, pénteken a „Kuruzsló”-t ismételték. Helyszűke miatt

csak a legszükségesebbekre terjeszkedünk ki. Sombaton Reichenbach iránydrámája „Bilincsek ment. Ez alkalommal Kövessy, a társulat népszerű és kiváló igazgatója is fellépett kiváló sikerrel. Mellette még Károlyiné, Zöldy Vilma és Nagy Sándor tűntek ki. Vasárnap délután „A dollárkirálynő” este „A gésák” volt a műsoron. Hétfőn Albini dallamos és szláv motívummal telt operettjét „Trenk báró”-t láttuk. Hajagos, Fábian Linka, Izsó, Károlyiné, Faludy, Borbély Lili és Pataki kértek részt a sikerből, Kedden vendégszereplésben volt részünk. Ivánfi Jenő a Nemzeti színház elsőrangú művésze adta Schakespeare „Velencei kalmár”-jában megrázó erővel és frenetikus hatással Schilockot.

Megérkezett a 40000 forint. Mikor már minden megfélemlítési eszközből kifogyott az ujvidéki kormánypárt, vagy sunkapárt és még mindig nem volt képes a választók egy harmadát sem beigértetni magának, kétségbeesésében egy utolsó fogáshoz nyult. Tegnap előtt óta hirdetik, hogy megérkezett a várt 40000 forint. Volt öröm, volt dervistanc! . . . Minden órában egy új sürgöny érkezik azóta Järekből, érdeklődően a sunkapárt pénztárosának egészsége iránt. Nem győzi a párt vezetősége a sok érdektelen érdeklődőnek a 40000 forint kiosztására vonatkozó tervezetet bemutatni. És csodálatos, hogy a kapott válasz után az érdeklődők megnyult arccal, hosszú orral távoznak el a pártirodából. Bizalmasan megszegták nekik — az egész hírből egy szó sem igaz. Csak így akarták valószínűvé tenni, hogy milyen nagy súlyt fektet a darabont-kormány arra, hogy az elvűségéről és politikai megbízhatóságáról országszerte ismert politikai óriás, Szlezák a magyar parlamentbe kerüljön. De hamar tuljártak ám mungóék emez utolsó stiklijén a függetlenségi polgárok. Legtöbb mindjárt felfogta a hír terjesztésének célját és azzal a tréfás megjegyzéssel válaszoltak: Igen a sunka-párt 40000 frtot kapott az állampénztárból, no mi meg a sajátunkból gyűjtöttünk alkotmányos célra 140,000 frtot.

A leleplezett mungóknak erre elment a kedvük a további ugratástól.

Valami az ujságosinálásról. Szegények vagyunk. Sem a szellemi, sem a technikai berendezkedésünk nem annyira bő és pazar, hogy az események ilyen bő torlódásakor abban a mértékben és azzal a gyorsasággal tudnók kielégíteni a közönség hirtűgyát, amint azt magunk is szeretnők. Majd talán rövid idő múlva — meg fogjuk tehetni. Bizunk és reménykedünk ebben! Addig is azonban elnézést kérünk.

Elnézést főleg azért is, hogy gróf Teleki, dr. Kubinyi és dr. Hadzsi halástélyi remek szónoklatait leküzdhetlen fizikai okokból csak holnap adhatjuk le.

Lapunk szűkre szabott határai, de meg az anyag szellemi feldolgozása is — csak legközelebbi számunkra teszi lehetővé azt, hogy Justh Gyula keddi megérkeztéről és az ezzel kapcsolatos nem-népgyűlésről és nem-programbeszédéről részletesen beszámoljunk. Van ebben a kis ujságban addig is elég olvasni való!

HIREK.

Személyi hír. Gróf Teleki Arvéd e hó 11-én este utazott Budapestre s bucsuztatására párthiveink nagy számban jelentek meg az állomásán. Gróf Teleki legközelebbi hosszabb időre ismét körünkbe érkezik s akkor tartja — most betiltott programbeszédét, még pedig a mungó-lap bucsuztatása és tillakozása elenére is, nagyobb szabásu keretben, a központnak is élénk személyes részvéte mellett.

Az ujvidéki választás napja. Tudvalévő, hogy a király 1910. június hó 21-ére hívta össze kéziratával a magyar országgyűlést. És ennek a törvényes határidőben megtörtént rendelkezésnek a végrehajtásában gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök utasította a központi választmányokat, hogy a képviselőválasztások határidejét június elseje és tizedike közé tűzzék ki. Mint illetékes helyről értesülünk: Ujvidéken a tizenhárom tagu központi választmány a választás napját — **június 9-ére** szándékozik kitűzni. Választási elnök alkalmasint **Balla** Aladár volt főispán lesz.

Nemeslelkű adomány. Dr. Kubinyi Károly, az ügyvédi karnak és közéletünk egyik oszlopos tagja, abból az alkalomból, hogy e héten érte meg szeretetreméltó nejével, szül. Ziffer Malvin urhölgygel 25 éves, ezüst menyegzőjét, 200 koronát adományozott a tüzoltó-egyletnek. Az egylet háláját mult vasárnap egy többtagu küldöttség tolmácsolta a nemeslelkű adományozó előtt.

Min. biztos. Az ujvidéki felső keresk. iskola érettségi vizsgálatára Dr. Mihályffy Ernő pécsi jogakadémiai tanár neveztetett ki min. biztosnak.

Kétféjű sasok a mungók házain. A mungók addig addig sóhajtoztak az osztrák járom után: „Jövel, jövel kétféjű baronocska! Terjeszd ki szárnyaidat a mi városunkra!”, amíg hétfőn virradóra megjelentek a kedves madárkák városunkban és tüstént fészket vertek a mungók házainak eresze alatt. Vigan csicse-regtek, szélesre terpeszkedtek és nagyokat tojtak. Az egyik fej Tiszáé, a másik Héderváryé. De hogyan örültek a meg- és letisztelt újgazdák! Végre itt az áldás a házon, mint a fecske vagy gólyafészkek a kurucok háztetőin. Most már azt is kívánják a telhetetlen mungók, hogy ezentul ne a gólya hozza nekik a gyermekeket, hanem a kétféjű sasocskák. Igen uraim! kívánságuk szerint lesz, önöknek számát majd a kétféjű sasok fogják szaporítani és az utódokat szállítani, hogy fajzatuk ki ne vesszen.

Javában foly a — nemzeti-munka. A bérkocsik és bérkocsisok előirt, évente szokásos rendőri megvizsgálása és ellenőrzése e hó 9. s 10-én történt meg a városháza előtt s az ott meg-megálló közönség nem győzi eléggé bámulni azt a rendkívüli buzgóságot, mely a legcsekélyebb részletekre és apróságokra kiterjedő figyelemről tanuskodik. Máskor és rendszeren csak úgy futtában szokott ez a vizsgálat megejtetni s gyakran szembeötlő hiányok is figyelmen, megszóláson kívül hagyatnak; most meg a nemzeti munka erájában — minden, pd. még az *oszor* is kemény megrovás alá esik, talán a közeli választások előszele gyanánt — félre nem ismerhető célzattal?!

Kiszélesítik a járdákat. A városi tanács elrendelte a gyaloguti aszfalt kiszélesítését, hogy a mungó-jelölt, mikor reggeltől estig és estétől reggelig a fekete könyvecskéjébe feljegyzi a Teleki-zászlók házszámát, kényelmesebben végig talpalhasson a járdán és ne tapossa le a szegény éjjeli örök tyukszemét. Igen ám! De így megszűnik a kocsit és hogyan száguld majd a gyászokcsi-autobusz?

A vasárnapi munkaszünet érdekében. Az ujvidéki kereskedelmi alkalmazottak e hó 11-én élénken látogatott értekezletet tartottak azon célból, hogy a fogyasztási üzletek kivételével, reájuk is teljes mértékben alkalmaztassék, illetve végrehajtottassék a teljes vasárnapi munkaszünet, ugyanugy amint az a bu-

dapestiekre nézve érvénybe lépett. Nem pusztán családi és társadalmi, de egészségügyi és önmivvelési szempontok is indokolták teszik ezen kérésüket.

Megbokrosodott képviselőjelölt. Grand Louis de Silesia, Bohemiából ideszakadt gyolcsos tót, akit a járeki esetek óta az ujvidéki pangermánok „Unser Kind“-gyanánt ölelnek kebelükre, hallatlan vakmerőségre vete-medett a városnak egyik legtiszteltebb polgárával szemben. Nagy Lajosunk, a francia napkirálynak kiköpött hasonmása, szombaton délután a járeki dicstelen kirándulásról hazatérve, az Erzsébet-kávéház előtt állva bámultatta magát hűséges mungói által. Ügyvédi karunk egyik legtiszteltebb tagja, idősebb korban levő városatyja sétája közben Lajoshoz lép és megkérdi tőle, hány vokst fog kapni Járekről, hány strumpfpántlis szivarba és mennyi pezsgőbe (Wein, was Krachen thut!) fog kerülni a járekiek szavazata. Erre a gyöngéd és ártatlan érdeklődésre elfutja Lajost a pulykaméreg, neki ugrik ügyvédbarátjának és jóformán torkon ragadja. Az éltesebb kartárs hirtelen kibontakozik az ölelő karokból, Szelezákot végig méri és tovább halad. Ilyen eszeveszett módon bánt el Lajos a kérdezősködő kollegával, ő, aki arra sem méltó, hogy annak tiszteletre méltó kezeit akár sátoros ünnepen megcsókolja. Mi a rendőrség figyelmét hívjuk fel a jelölt urnak megbokrosodó hajlamára. Ha ezután is így folytatja, közveszélyessé fog válni. Jó lesz már előre gondoskodni, hogy a bajai kórházban arra az időre egy hely üresedésbe jöjjön; Ujvidék városa inkább magára vállalja a havi 69 forint tartási díjat.

Éljen Teleki! A diák-tüntetés következtében a polgári iskolából kicsaptak egy tanulót. A fiu utolsó bucsuzásképen szombat délelőtt benyitott abba az osztályba, melyben az igazgató: Krumpászki Numero II. az öregebb oktatótt. Belökte az ajtót és bekiáltott: Éljen Teleki! Abzug (vagy Aufzug) Krumpászki! „Fogjátok meg!” hörgött az öreg pedagógus, de senki sem mozdult. Az ujvidéki Sherlock Holmes pedig, tudniillik a Nro I. nem volt a szemhatáron.

A Winkle csárdának (Cégerén olvasható: „Csárda a kinn-ugató benn-ugató mungóhoz.”) német itala mellett szunyókáló és bóbiskoló, vagy káposztalétől lelkesedő ici-pici mungócskái, a rendes intellektuális asztaltársaság, vasárnap d. e. egyszerre felfortyant és összeröfönt, mikor egyiköknek eszébe jutottak a Határőr cikkei. Imigyen kiáltozának felébredve félszen-dergésökből: „A Határőrt mi ne olvassuk, ti ne olvassátok, ők se olvassák! Iszonyu gorbomba!” Mi erre azt mondjuk, nem is kell olvasniok, nem is az ő számukra írjuk, hanem a kurucok részére, hadd mulassanak a mi saját hiveink örajtuk. Biztosan tudjuk, hogy az ici-pici mungócskák hazamenvén, titokban újra meg újra elolvasták lapunkat, hogy a sör után felviduljanak. 1) a Maró Gergely, 2) Szelezák Lajos, 3) a temerini ispán kacagtató peches esetein. Mungók a röhögéstől pukkadozni! Vagy guruloncokká átváltozni!

Az O. P. S. E. bácsbodrogmegyei köre május 4-én tartotta meg közgyűlését Titelen. A rossz időjárásnak tulajdonítható, hogy a tagok nem jelentek meg mindannyian. Ujvidék és Zombor kitett magáért. Ujvidékről 11-en voltak a közgyűlésen. A közgyűlés a titkári és pénztárosi jelentésen kívül igen érdekes tétélel foglalkozott. Egyike a magánvizsgálatok reformja Kardos Ignác, a kör elnöke tárgyalta e kérdést, Alapos munkát végzett s a közgyűlés őszinte köszönetet mondott tartalmas értekezéseért. Egy másik tétellel Avar Gyula foglalkozott. A ma-

gyar nyelv tanításáról szökött. Hangsúlyozta hogy főképpen az olvasás, helyesírás és fogalmazás azon részei a magyar nyelv tanításának, amelyek mostoha elbánásban részesülnek. — Szerinte most is sikeresen lehetne tanítani a magyar nyelvet, a mostani tanítási terv keretében. Szemelvényeket nyújt, illetőleg saját tapasztalata alapján, észrevételeket közöl, melyek meggyőzték arról, hogy a helyesírással és fogalmazással is boldogulhatunk — ha rendszeres s tervszerű eljárással tanítunk. Az időjárás elrontotta ugyan tervbe vett kirándulásunkat, de a jókedv azért nem maradt el. Titel előjárósága és a község igaz magyar vendégszeretettel fogadott. Érdeklődött a közgyűlés iránt is és annak végeztével megvendégelte a tagokat, Az einök az ebéden is — bár szavai szerint, nem barátja a köszöntéseknek — megköszönte Titel városnak szives vendéglátását. A kör tagjai csak másnap utaztak haza. Kedves emléket vitt mindegyik magával. A titeli polg. isk. tésület a hajóállomásig kísérte az elutazókat.

A lövölde megnyitása. A polg. céllövészegyesület május 15-én tartja évadnyitó lövészetét s ez alkalommal déli 1 órakor társas ebéd, délután katonai hangverseny lesz.

Az ujvidéki magyar kaszinó e hó 14-én d. u. 6 órakor *rendkívüli közgyűlést* tart, melynek egyetlen tárgyát *Rohonyi Gyula* államtitkárnak kaszinói disztaggá leendő megválasztása képezi. Ez az újabb diszflastrom talán nem csupán a kaszinó körüli érdemek elismerése akar lenni, hanem néminemű rekompenczió is, amiért Rohonyinak ujvidéki képviselőjelöltetését nem lehetett keresztül vinni.

Az ujvidéki selyemfonoda átalakításával kapcsolatos kömüves, ács, bádogos és asztalos munkát *Guszek és Pletikoszics* ujvidéki vállalkozók 3% árengedéssel, a vasmunkát Márkus Lajos budapesti cég 17-565 koronáért, az eternit-tetőfedést pedig Hatschek Lajos budapesti cég 4998 koronáért kapta meg.

Az ujvidéki szerb szintársulat május elseje óta Szabadkán kezdte meg — naponkint jól látogatott előadásait. A szabadkai évad befejeztével Zentára s innen Óbecsére mennek.

Helyreigazítás. M. számban gróf Teleki fogadtatása alkalmával elhangzott beszédekről közölt referadánk helyreigazításául kijelentjük, hogy Visontai Soma a beszéde közben felhangzott közbe kiáltásokat egyetlen egyszer sem helyeselte szavaival; neki különben sem szónoki szokása ez, mert közbeszólások után megszokott állani s megszakított beszédének fonalat azon mondatnál vette fel most is, ahol megszakították. A támadások irányát különben saját izlése szerint maga szokta megválogatni s így a jelzett pohárköszöntője alkalmával a legvehemensebb közbeszólások által sem ragadtatta el magát arra, hogy azokhoz helyeslő szavaival hozzájárult volna.

Hirdetmény. Ezennel közhírré tétetik, hogy Ujvidék szab. kir. város területén lakó minden férfi, tehát a külterületen (szállásokon) lakó is, a ki magyar honos, a folyó évben legalább 26. életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenkint legalább 20 korona egyenes állami adót fizet, — a mennyiben pedig időleges adómentességet élvez — 20 korona egyenes állami adónak megfelelő vagyonnal bir; vagy az adózásra való tekintet nélkül: lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdász, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül a ki a középiskolai záróvizsgát letette, 1910. évi május

16-tól 28-ig való felvétele a polgármeghatalma

Árverés

a vasutillat az alább felében d. e. 9. nak késpé adatni: B. Eszék, Sze Győr, Tem Budapest németi 23. gráb, Fiu Szolnok 30

Intés

ter az és szénbányá valamenny körrrendel tott, hogy barnaszén mintegy h s a mun szerint k valószínű, ki fog ter része bár hívom a készülőke az észak kivándorl nyomorna

Nyon

könyvnyo tének szá Szabadkai nyon állitva a továbbá szakköré

Egy

község k tisztsisel aminőt a legutóbb val kim járuléka

A t

legujabb ban öss E szám Szabadk szerepel

Ön

falvai 8 életuns vágta e

Kö

ványt t pénzüg elé. Ug hogy N biztosit biztosit haszon

Dr

héten J sitett a

Fo

becske A bács alkalon delmez közöl

16-tól 28-ig terjedő időben az alaplajstromba való felvétel végett az összeíró bizottság előtt a polgármesteri hivatalban személyesen vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

Árverezés. A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráruraktáráiban d. e. 9 órakor a következő napokon fognak készpénzfizetése mellett, nyilvánosan eladni: Békéscsaba, Nagyszeben május 13, Eszék, Szeged, Pécs, Sátoraljaújhely 18, Kassa, Győr, Temesvár, Nagyvárad, Brassó, *Ujvidék* 19, Budapest dunapart 20, Pápa, Miskolc, Szatmárnémeti 23, Losonc, Debrecen, Kolozsvár, Zágráb, Fiume 24, Szabadka 25, Pozsony és Szolnok 30-án.

Intés a kivándorlóknak. A belügyminiszter az északamerikai Egyesült-Államokban a szénbányászok munkamegszűntetése tárgyában valamennyi törvényhatóságokhoz a következő körrrendeletet intézte: „Tudomásomra hozott, hogy az északamerikai Egyesült-Államok barnaszénbányáiban sztrájk tört ki, a sztrájkban mintegy háromszázezer szénbányász vesz részt s a munkamegszűntetés általános vélemény szerint huzamosabb ideig fog tartani, sőt valószínű, hogy a sztrájk a kőszénbányákra is ki fog terjedni, Minthogy kivándorlóink nagy része bányákban remél munkát találni, föl-hívom a címet, hogy a kivándorlásra jelenleg készülöket haladéktalanul figyelmeztesse, hogy az északamerikai Egyesült-Államokba való kivándorlásuk esetén ezidő szerint szükségnek nyomornak tehetik ki magukat.“

Nyomatvány kiállítás. A magyarországi könyvnyomdászok és betüöntők szakegyesületének szabadkai csoportja e hó 14. és 15-én Szabadkán kiállítást rendez, melyen a szabadkai nyomdászok munkáin kívül ki lesznek állítva a megyei és közeli vidéki városok, továbbá a magyarországi könyvnyomdászok szakkörének csoportosított nyomtatványai is.

Egy község a tisztviselőiért. Zsabya község képviselőtestülete, mely már egy éve tisztviselőinek fizetését oly összegre emelte, aminőt a vármegyében egy község sem ad, legutóbb hozott képviselőtestületi határozatával kimondotta, hogy a tisztviselők nyugdíj-járadékait ezentúl a közpénztár fogja fizetni.

A tüdővész pusztítása. A belügyminiszter legújabb jelentése szerint 1909. október havában összesen 4678 egyén halt el gümőkórban. E számban B.-Bodrog vármegye 141, Baja 6, Szabadka 19, *Ujvidék* 9, Zombor 7 áldozattal szerepel.

Öngyilkos aggastyán. Kéri János kossuthfalvai 80 éves nazarénus lelkész — állítólag életunságból — öngyilkossági szándékkal felvágta ereit és meghalt.

Kötelező tűzbiztosítás. Életrevaló indítványt terjeszt Nagybánya város gazdasági és pénzügyi bizottsága a legközelebbi közgyűlés elé. Ugyanis legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy Nagybánya város területén kötelező tűzbiztosítást létesít, miután a lakosok olcsóbb biztosítást élveznek s ebből a városra is szép haszon fog háramlani.

Dr. Városy Gyula kalocsai érsek mult héten járt Szabadkán, ahol 1090 hívót részesített a bérmálás szentségében.

Felhívás cukorrépa termesztésre. Nagybacskeken cukorgyár felállítását tervezik. A bács megyei Gazd. Egyesület elnöksége ez alkalomból felhívja a gazdaközönséget a jövedelmező cukorrépa termesztésére. Utasításokat közöl arra és támogatást ígér. Akik cukorré-

Általános

igazság, hogy az emberek

egyenlő

véleményre jutnak, ha

közvetlen

tapasztalataik egyenlők. Szerte az egész országban

községenkénti

tapasztalatok bizonyítják immár, hogy százával és ezrével keresik fel az *ujvidéki ártézi gyógyfürdőt*, melynek vize nem

titkos,

hanem valódi és mégis csodás hatásu és könnyűvé teszi a

választást

hogy pénzünket külföldre vigyük-e, vagy

követeljük,

a szenvedő betegtól, e hazájában, *Ujvidéken*, keressen betegségére enyhületet.

E fürdő jótékony hatása mindenkire, tehát a

nőkre is kiterjed.

pát akarnak termelni, jelentsék azt be a Gazd. Egyesület elnökségénél, amely az illetőket a szükséges utbaigazítással és tanácsokkal ellátja.

Szűnidei üdülő leányinternátus nyílik meg július hó 10-én Alsótátrafüreden. Az internátusba, melyet Horn József polgári isk. igazgató vezet, 6—16 éves leánygyermekeket vétetnek fel.

Műtét előtt a halálba. Fischer Jakab temerini földmives Bpsten, a sz. János kórházban a f. hó 10-re elrendelt műtét előli félelmében, egy félreeső helyen 2-szer a hasába s egyszer a szive mellé döfte rozsdás kését. Sebeiben haldoklik. A szerencsétlent feleségén kívül több gyermeke siratja otthon.

Államvasuti kedvezmény a repülőversenyekre. A június 5-én kezdődő nemzetközi repülőversenyek végrehajtó bizottsága igen nagy súlyt helyez arra, hogy a maga nemében páratlan versenyek a vidék közönsége részére minél könnyebben megtekinthetők legyenek. Igy első feladatának tartotta érintkezésbe lépni a kereskedelmi miniszterrel abban az irányban, hogy a versenyt látogató közönség épügy, mint Szent-István napkor, az államvasutakon kedvezményes jegyekkel utazhassék. A keresk. miniszter készséggel tett eleget a kérelemnek s így a vidékről érkező közönség a vasuti jegyért fizetett rendes díj fejében már megtekintheti a repülő versenyeket is, még pedig fenntartott helyekről. Az ilyen kedvezményes jegyek minden vasuti pénztárnál kaphatók lesznek.

ROHITSY

Tempel -forrás. Szénsavdús, diétetikus, üdítő asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria Legteljesebb gyógyforrás. — Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesekőknél, lépdaganatnál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcserete betegségeknél, a legutak hurutos bántalmánál.

Donati a maga nemében a leggazdagabb tartalmu gyógyforrás legtegyesebb hatással. Foképen indikálva: idült bélhurutnál, obstitációknál, epekövel, elhízásnál, hajlammál, csúznál és cukorbetegségeknél.

Legdusabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

Nagybani raktár Magyarország: Hoffmann József Budapest, V. Bányász-u. 8.

MINDENKÉPP KIPROBÁLD!

JOL JAR
HA VALÓDI
PALMA KAUCSUK
SAROK
VAN CIPÖJÉN

ROSSZUL JAR
HANEM ÜGYELA
VÉDJEGYRE
! TESSÉK KIPROBÁLDNI!

Hamis pénzgártók. A szabadkai rendőrségnek már jó ideje feltűnt, hogy hamis öt koronások vannak nagyobb számmal forgalomban s a napokban sikerült Szécsi Józsefné és Gáspár János ötömösi lakosokat elcsipni, akik hamis pénzzel fizettek s akiknél még 11 db hamis ötkoronást találtak.

A ricinus olaj használata folyton csökken, mert a világ legkiválóbb orvosai ezen sűrű, utálatot keltő, ragadós olaj helyett a természetes **Ferenc József-keserűvizet** rendelik. — A „Ferenc József-keserűviz” minden világrészben bevált páratlan hatását semmiféle bizonyítva jobban, mint azon tény, hogy a kórházakban majdnem kirárolag használják mindazon esetekben, a mikor a betegnek gyors, biztos és feltétlenül kiméletes hatású hashajtóra van szükségük.

Aki orgonabokor alatt akar álmodozni, az legyen óvatos! A szép tavaszi este veszedelmes is lehet és sok betegségnek az a meghülés a forrása, a melyet ilyenkor szerez az ember. De meg van véde a meghüléstől, a ki a valódi szodeni ásványpastillát használja. Olyan kényelmes a használata s a hatása oly biztos és tökéletes, hogy nemcsak a bajban segít, hanem bármely évszakban kitűnő szolgálatot tesz mint a meghülésből támadható betegségek elhárító szere. Fay valódi szodeni pasztillája dobozonként 1 korona 25 fillérbe kerül.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

3338/1910. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Szépligeteki takptár és Rothfeld Ferenc végrehajthatóknak ifj. Dir J., Dir Márton és Dir Pál végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 650 k. tőkekövetelés, ennek 1907. évi augusztus hó 12-től járó 6% kamatai, 900 kor. tőke, ennek 1907. szeptember 1-től járó 6% kamatai, 150 kor. tőke, ennek 1907. 24-től járó 6% kamatai, 240 kor. 20 fillér költség, továbbá 224 kor. 28 fillér tőke, ennek 1907. augusztus 1-től járó 5% kamatai és 92 kor. 60 fillér költség, végre 915 kor. tőke, ennek 1907. december 11-től járó 5% kamatai és 191 kor. 90 fillér perbeli és végrehajtási, már megállapított, valamint jelenlegi 12 k. a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. tszék. mint tkvi hatóság területén levő, a petrői 805. sz. betétben A-I. 1—4 6. 8. hrsz. a. foglalt 4101. 4451/1. 4451/2. 5563/1. 5563/2. és 5798. hrsz. jószágtestekből ifj. Dir Jánost, Dir Márton, Dir Pált illető 1/3 részre a C. 2. sorsz. a. özv. Horváth Mártonné Gábor Anna illetve C. 12—13 sorsz. a. Dir János és neje Katyák Ilona javára bekebelezett hasznélvezeti jogoknak fentartása mellett 1000 kor.-ban megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Amennyiben azonban a fenti ingatlanok a Dir János és neje Katyák Ilona javára bekebelezett hasznélvezeti jogot megelőző jelzálogos követelés fedezete szempontjából ezennel 1500 kor.-ban megállapított árért el nem adatának, az árvevés hatálytalanná válik s a fenti ingatlanok a most érintett hasznélvezeti jog fentartása nélkül fognak eladni.

Ezen árverés megírására határnapul 1910. évi július hó 30. napjának d. u. 4 órája Petrői községhezához tüzetik ki.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alul eladni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 100 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333. sz. alatt kelt igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidéken, 1910. évi április hó 23-án.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Vékey Zoltán,
kir. trszéki bíró.

Felölös szerkesztő: Zanbauer Ágoston.
Szerkesztő: Schröder Béla.

Politikai főmunkatárs: dr. Medvetzky Imre.
Laptulajdonos: az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt

Üvegkereskedők figyelmébe.

Üveg- és porcellánáru a vételáron alul, nagyban eladó. Üzlet berendezés is kapható. Közelebbit: Vásár-u. 12.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétele következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségeknek, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutus bajainak gyógyítására

Igazgatóóság: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22.
Kútkezelőség: EPERJES.

Ujvidéken kapható minden fűszerkereskedésben.

Cipésműhely áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy 21 év óta

II. Rákóczi Ferenc-utca 13. sz. alatt fenállott műhelyemet

ugyanezen utca 10. szám

alá, dr. Gál-féle ujonnan épült palota-udvarba helyezem át. És egyben kérem mindazon nagyérdemű közönséget, akiknek eddigi bizalmukat kiérdemeltem, hogy továbbra is becses támogatásukban részesítsenek.

Maradtam kiváló tisztelettel

Mamusits István

cipész-mester.

2-4

Poralakban előállított limonádé.

Egy adag 6 fillér. — Touristadoboz 12 adaggal, zsebben kényelmesen hordható alakban 80 fillér.

Kirándulásokon, sport-tourákon, hadgyakorlaton kitűnő szolgálatot tesz. Bármely vízben oldva kitűnő limonádét ad.

3-25

Főlerakat: Wagner Testvérek Ujvidék.

Készíti: **KERTÉSZ ERNŐ** gyógyszerész kristálylimonádé gyára Szabadkán.

Kapható: Liebmann és Totović, Rosenblüth Samu, Klein Oszkár, Petrović és Popović uraknál.

VÉDJEJEGY

ZSEBEN HORDHATÓ

LEGOLCSÓBB

KRISTÁLYLIMONÁDE ES LEGJOBB LIMONÁDE

